

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BELEDİYE HİZMETLERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİ: ÇANKIRI ÖRNEĞİ*

Gökhan KARAYÜNLÜ¹

Öz

Çalışmada, belediyelerin üniversite öğrencilerine yönelik yapmış oldukları sosyal projelerin etkilerini analiz ederek, belediyeler ile üniversite öğrencileri arasındaki etkileşimi ve bunun kent hayatına yansımalarını irdeleyebilmek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, Çankırı Belediyesi'nin hizmetlerinin değerlendirilebilmesi amacıyla Çankırı Karatekin Üniversitesi öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan anket yüz yüze uygulanmış ve elde edilen verilere göre analizler yapılmıştır. Çalışmada, araştırmacı tarafından 5'li likert ölçeğinde hazırlanan, anket yöntemi kullanılmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS (Versiyon 22.0) istatistik programı aracılığıyla frekans analizi yapılarak yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler sonucunda, %40'ı ile %40,6 arasındaki katılımcı Çankırı Belediyesi'nin, üniversite öğrencilerine yönelik barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcadığını, %43,8-%45,2 arasında katılımcı Çankırı Belediyesi'nin üniversite öğrencilerine maddi açıdan zor durumda bulunanları belirleyerek, yeterli miktarda maddi yardımda bulunduğunu ve yeterli spor alanları yapıldığını, %38- %38,8 arasındaki katılımcı Çankırı Belediyesi'nin üniversite öğrencilerinin taleplerine duyarlı ve dikkatli biçimde hareket ettiğini, son olarak %35,3-%36,1 arasındaki katılımcının da Çankırı Belediyesi'nin üniversite öğrencilerine yönelik ucuz ve rahat ulaşım hizmetlerini, sosyal ve kültürel aktivitelerini yeterli bulduğunu ileri sürmüşlerdir. Araştırma verilerine bakıldığında en yüksek oranda puanlanan; barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcandığı, belediyenin sosyal belediyeçilik kapsamında hayata geçirdiği projelerin yeterli olduğu, öğrencilerin yetkili bir belediye personeline eleştiri ve düşüncelerini rahatlıkla iletebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çankırı Belediyesi, Üniversite öğrencileri, Sosyal faaliyetler

JEL Kodları: H75, H76

UNIVERSITY STUDENTS' EVALUATIONS OF MUNICIPAL SERVICES: ÇANKIRI EXAMPLE

Abstract

The study aims to examine the interaction between municipalities and university students and its reflection on urban life, by analyzing the effects of social projects carried out by municipalities for university student. Within the scope of the study, in order to evaluate the services of Çankırı Municipality, a questionnaire prepared for Çankırı Karatekin University students was conducted face-to-face, and analyses were made according to the data obtained. In the study, a survey method prepared by the researcher on a 5-point Likert scale was used. The data obtained from the survey were analyzed through frequency analysis using the SPSS (version 22.0) statistical software. As a result of the data obtained in the research, it has been found that between 40% and 40.6% of the participants believe that the Çankırı Municipality is making sufficient efforts to address housing and nutrition problems of university student, between 43.8% and 45.2% of the participants feel that the municipality is adequately identifying and financially supporting students in need and providing sufficient sports facility. Additionally, between 38% and 38.8% of the participants think that the municipality is responsive and attentive to the demands of university student, and finally, between 35.3% and 36.1% of the participants consider the municipality's affordable and comfortable transportation services, as well as its social and cultural activities for university students, to be satisfactory. The research data concludes that housing and nutrition problems, which has been most highly rated, treated with sufficient efforts, the projects implemented by the municipality within the scope of social municipality are adequate, and students are able to easily communicate their criticisms and thoughts to an authorized municipal staff member.

Keywords: Çankırı Municipality, University students, Social activities

JEL Codes: H75, H76

* Araştırmaya başlamadan önce Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan (Karar No: 2024/103) izin alınmıştır.

¹ Dr., Mersin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, gokhankarayunlu@hotmail.com, ORCID: 0009-0000-8886-9859.

Başvuru Tarihi (Received): 01.11.2024 **Kabul Tarihi** (Accepted): 15.01.2025

Giriş

Türk idari sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan belediyeler, sorumluluk sahasında ikamet eden bütün vatandaşların, yerel düzeyde ihtiyaç duydukları mahalli müşterek hizmetleri yapmakla görevlidirler. Merkezi hükümetin idari vesayet denetimi altında bulunan belediyeler, sosyal, toplumsal, ekonomik ve kültürel pek çok konuda yerel düzeyde vatandaşların ihtiyaç duyduğu hizmetleri yerine getirmektedir. Halkın kamu idaresi olarak en yakınında bulunan belediyeler, günümüzün değişen toplumsal ihtiyaçlarına da başarıyla ayak uydurmuş ve güncel ihtiyaçlara yönelik politikaları hayata geçirmeyi başarmıştır.

Küresel olarak, yerel yönetimlerin güçlenmesine ve merkezi idarenin işleyişte yaşadığı sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik politikalar üretilmektedir. Merkezi idarenin sorumluluğunda bulunan sosyal politikalara ilişkin olarak, Türkiye’de ve uluslararası boyutta yerel yönetimlerin çok daha fazla etkin olabilmesi için kanuni adımlar atılmıştır (Koçak, Arslan ve Eti, 2017). Halka en yakın idareler olan yerel yönetimler; dezavantajlı gruplara yönelik yapmış olduğu etkili ve hızlı hizmet yapısından dolayı, sosyal politikaları yönetim sistemi içerisinde barındırmakta ve uygulamaktadırlar (Batal ve Koç, 2022). Dünya genelinde meydana gelen çok yönlü değişim; merkezi hükümetler başta olmak üzere yerel yönetimleri de sosyal, siyasi, toplumsal ve iktisadi olarak değişime zorlamaktadır (İsmek Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitim Sempozyumu Bildirileri, 2007). Belediyelerin, klasik beledi hizmetlerin dışına çıkarak yerel halkın sosyo kültürel hayatına yönelik uygulamaları hayata geçirmesine, sosyal belediyecilik denilmektedir (Bilaloğlu, 2019, s. 5). Kamusal hizmetlerinin gayesi; toplumun ihtiyaçlarını bilerek ve gözeterek, halkın refah seviyesini yükseltmek amacıyla adaletli biçimde sosyal, siyasal ve ekonomik haklardan yararlanmalarını sağlamaktır.

Kentlerin nüfusunun göç, eğitim vb. nedenlerden dolayı giderek yükselmesi, teknolojinin gelişmesi ve gereksinimlerin çeşitlenmesi ile birlikte yerel yönetimlerin merkezi hükümetin yanında bir çok konuda hizmet üretmesi zorunluluğunu doğurmuştur. Yerel yönetimler yeni sorumluluk alanlarına ilişkin faaliyetleri, bütçelerinden ihtiyari olarak kaynak ayırmak suretiyle gerçekleştirmektedirler. Kısıtlı imkanlarla yapılan sosyal faaliyetler, kent halkının yerel yönetimlerden beklediği hizmet algısını yükseltmiş, hizmetlerin kalitesini artırmış ve mahalli müşterek hizmet yelpazesini genişletmiştir. Büyükşehir belediyeleri haricinde diğer belediyelerin bütçesinin kısıtlı olması, kentte yaşayan dezavantajlı grupların tamamına yönelik sosyal projelerinin uygulanabilmesini güçleştirmektedir. Kentlerde dezavantajlı gruplardan birisi olan üniversite öğrencileri beslenme, barınma, ulaşım, sosyal ve kültürel hizmetler yönünden belediyelerin hizmet götürmesi gereken kitlelerdir. Belediyelerin üniversite öğrencilerine yönelik olarak ekonomik imkanlar doğrultusunda yapacağı her türden sosyal faaliyetler, öğrencilerin kenti benimsemesine ve kentin parçası olmalarına, kent halkıyla bütünleşmelerine, maddi imkansızlık yaşayan öğrencilere yapılacak yardımlar sonucunda öğrencinin okulunu rahatça bitirmesine, ülkede kaliteli ve eğitilmiş insan sayısının artmasına vesile olacaktır. Çalışma kapsamında, Çankırı Belediyesi’nin hizmetlerinin değerlendirilebilmesi amacıyla Çankırı Karatekin Üniversitesi öğrencilerine yönelik olarak hazırlanan anket yüz yüze uygulanmış ve elde edilen verilere göre analiz yapılmıştır. Çalışmada, araştırmacı tarafından 5’li likert ölçeğinde hazırlanan anket yöntemi kullanılmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS (versiyon 22.0) istatistik programı aracılığıyla frekans analizi yapılarak yorumlanmıştır.

1. Sosyal Devlet

Sosyal devlet kavramı; devletin yurttaşların tamamını eşit düzeyde korumasını, ülkenin gelir düzeyinden yurttaşların eşit biçimde pay almasını, herkesin sosyal güvenceye sahip olmasını, sağlık ve eğitim hizmetlerinden vatandaşların eşit olarak faydalanmasını, istisnasız her bir yurttaşın barınacak yere sahip olmasını tanımlamaktadır. Dünyanın yaşamış olduğu savaşlar, ekonomik ve sosyal bunalımlar, küresel sermayenin daha da güçlenmesini sağlayan kapitalizm,

sosyal devletin ve sosyal devlet kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Devletin vatandaşlarının haklarını koruyabilmesi amacıyla çeşitli aygıtlarla, her türden müdahalede bulunması sosyal devletin gereğidir.

Türkiye açısından sosyal devlet kavramını değerlendirecek olursak; kuruluş sürecinin ve süreçte yaşanan savaşların, sosyal, toplumsal ve ekonomik krizlerin etkileriyle sosyal politikaların şekillendiğini belirtebiliriz. 1961 Anayasası ile hayatımıza giren sosyal devlet kavramı, 1982 Anayasasında da yer almasına rağmen gereken adımlar atılmamış ve sosyal, siyasal ve ekonomik müdahaleler yapılmamıştır (Yay, 2014).

Hükümetlerin; ekonomik çıktılara odaklanması, büyümeyi gerçekleştirmeye çalışırken aynı zamanda adaleti sağlamaya çalışması, ülke sermayesinin birikimler yerine krediler veya günlük para akışıyla oluşturulması, çeşitli yapısal ve toplumsal problemleri giderememesi nedeniyle, sosyal devlet politikalarının yeterli etkiyi göstermediği değerlendirilmektedir (Karaca ve Çam, 2019).

2. Sosyal Belediyecilik

Sosyal belediyecilik kavramı; sorumluluk sahası içerisinde yaşayan bütün vatandaşların sosyal, ekonomik ve toplumsal olarak rahat içerisinde yaşamasını hedefleyen belediyecilik anlayışı olarak ifade edilebilir. Sosyal belediyecilik kavramının yasal olarak oluşmasını 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Mülga 1580 sayılı Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 6360 sayılı Kanunlar sağlamıştır. Belediyelerin yeterli bütçeye sahip olması veya bütçesinden pay ayırması neticesinde, toplumsal açıdan dezavantajlı konumda bulunan kadınlar, çocuklar ve gençler gibi vatandaşların hayat standartlarını yükseltmeye yönelik her türlü adımı, sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında değerlendirebilir. Beldiyeler günümüz koşullarında toplumsal eşitliği ve barışı sağlamak adına, başta sağlık ve eğitim olmak üzere gıda, barınma ve giyecek yardımlarını ciddi oranda gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Merkezi yönetimin desteği ile yerel yönetimlere sosyal belediyecilik faaliyetlerine ilişkin eğitim, yönetim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılmasıyla, yerel yönetimlerin sosyal belediyecilik faaliyetlerindeki başarı oranı yükselebilecektir. Belediyeler kentlerinde bulunan diğer sivil toplum örgütleri, kamu kuruluşları ve üniversitelerle sosyal programlara ilişkin ortak hareket ederek, çalışmaların sürdürülebilir ve etkili olmasını tesis edebilir. Ayrıca belediyelerde sosyal alanlarda hizmet gerçekleştirecek birimlerin bulunması, bahse konu birimlerin hizmet içi eğitim faaliyetleri ile belediye personelini bilgilendirmesi sosyal belediyecilik açısından çok önemlidir (Berkün, 2017).

Toplumun dezavantajlı kesimleri çocuk, kadın, öğrenci ve işsizler olmak üzere eğitim, sağlık, kültür ve spor gibi alanlarda sosyal belediyecilik faaliyetleri içerisinde yer almaktadır. Belediyelerin sosyal faaliyetlerinin toplumsal boyutta sonuçları bulunmaktadır. Belediyeler ve dünya genelindeki bütün ülkelerin yeğane amacı, her bakımdan kalkınmış ve refah içerisinde yaşayan toplumlar yaratmaktır (Küçükler, 2022).

Toplumsal gelişmelere paralel olarak belediyeler klasik hizmetlerine ilaveten sosyal, ekonomik ve toplumsal faaliyetlere de ağırlık vermeye başlamışlardır. Kentlerde yaşayan ve zor durumda bulunan dezavantajlı grupların gıda, giyecek, barınma, eğitim ve sağlık gibi hizmetlerinin karşılanmaya başlanmasıyla birlikte sosyal belediyecilik kavramı oluşmuştur. Merkezi hükümetin yapması gereken sosyal hizmetler faaliyetlerinin yerel yönetimlerden de beklenmesi, günümüz koşullarında sosyal belediyecilik kavramının içeriğinin daha da gelişeceğini göstermektedir (Çelik, 2014).

Toplumun kalkınması ve her bir bireyin yaşam seviyesinin yükseltilmesinde sürecinde belediyeler, uyguladıkları projeler ve geliştirdikleri politikalarla sosyal hizmetler alanında çok önemli bir yere

sahip olmuşlardır. Vatandaşların yaşadığı kentlerdeki yaşam kaliteleri ve sosyal imkanları, belediyelerin çalışmalarının başarısıyla eşdeğer olarak artış göstermektedir (Ünlü, 2016).

Kentsel yoksulluğu azaltmayı, doğayı korumayı ve insanı yaşatmayı amaç edinen toplumcu belediyeçilik, merkezi yönetimin denetiminde yerel yönetimlerin uyguladığı sosyal belediyeçilik kavramından farklıdır. Türkiye’de sosyal belediyeçilik faaliyetleri, merkezi hükümetin siyasetine uygun ve onun temsilcisi gibi yerel yönetimler tarafından yerine getirilmektedir (Yönten ve Şimşek, 2016)

Yerel yönetimler açısından da dezavantajlı gruplar ön planda olacak biçimde, sosyal, siyasal ve ekonomik politikaları yürütmesi beklenmektedir (Ünal ve Caner, 2014). Belediyeler; halkın ihtiyaç duyduğu hizmetleri etkili ve kaliteli olarak yerine getiren, çağın gereklerine göre kendini yenileyen, sosyal ve demokratik kurumlardır. Çağın gereklerine uygun hizmetlerin yerine getirilmesi süreci belediyeleri zor durumda bıraksa da toplumların gelişip kalkınmasında çok büyük öneme sahiptirler (Arslan, 2013). Türkiye açısından, belediyeler tarafından sosyal politikaların uygulanması sürecini üç döneme ayırabiliriz. Yerel hizmetlerin mahalli idareler tarafından karşılandığı, Cumhuriyetin ilanından ikinci dünya savaşına kadar olan dönemi birinci dönem olarak adlandırabiliriz. Sosyal politikaların uygulanması noktasında, merkezi idarenin güçlü olduğu ve 1990’lı yılların başlangıcına ikinci dönem diyebiliriz. Büyükşehir belediyeleri ile sosyal politikalar konusunda mahalli idarelerin yeniden güçlendiği, 1990 sonrası ve günümüze kadar olan döneme de üçüncü dönem diyebiliriz (Ersöz, 2010). Türkiye açısından; mali olarak yeterince güçlü olmayan ve çeşitli sorunlarla uğraşan, yapısal sorunları çözülmeden sosyal politikalar açısından etkili olamayacağı ve zorlanabileceği düşünülen, yerinden yönetim kurumları göze çarpmaktadır (Kurt, 2006, s.70). Belediyelerin; toplumların ve bireylerin isteklerini en iyi biçimde tespit ederek, beklentiler doğrultusunda hizmet üretmesi çok önemlidir (Atalı ve Uzuner, 2019).

1960 Anayasası ile hukuk sistemimize giren sosyal devlet ilkesinin yerel düzeyde gerçekleştirilmesi görevini, merkezi hükümete ilaveten belediyeler de üstlenmiş durumdadır. Anayasada yer alan sosyal devlet kendi vatandaşlarının her türlü hakkını koruma altına alan, refah seviyelerini yükseltmeye yönelik politikaları uygulayan, vatandaşları arasında adaleti sağlayan, herkesin milli gelirden eşit düzeyde pay almasını sağlayan devlettir (Fidan, 2006). Çoğulcu demokrasilerin doğal sonucu olarak ortaya çıkan sosyal devlet ilkesi kapsamında, toplumsal bakımdan zayıf durumda bulunan vatandaşlar kendi devletinden yaşam şartlarının düzeltilmesi yönünde talepte bulunma ve sosyal güvenliklerinin sağlanması hakkına sahiptirler (Aygen, 2014). Sosyal devletin bir parçası olan sosyal güvenlik kavramı, ihtiyacı olan vatandaşların sosyal ve ekonomik bakımdan desteklenip korunmasıdır (Taşçı, 2007). Sosyal güvenlik kavramı, vatandaşların sosyal politikalar doğrultusunda ekonomik açıdan refah seviyelerinin yükseltilmesi, toplumsal milli gelirin eşit ve adil dağıtılmasını da içerisine alan geniş bir anlama sahiptir (Turan, 2003). Yoksulluğun azaltılmasına yönelik olarak tarihsel süreç içerisinde sosyal güvenlik politikaları zaman içerisinde değişikliğe uğramıştır. Sosyal güvenlik politikaları, İkinci Dünya Savaşından 1980’li yıllara kadar ekonomik temelli olarak uygulanmış ve değerlendirilmiş, global çapta yoksulluğa ilişkin bakış açısının değişmesiyle sosyal ve kültürel politikalara dönüşmüştür (DPT, 2004). Toplumun çok yönlü olarak değişime uğradığı, 1980’li yıllardan sonra; yerel yönetimlerin daha düzenli biçimde, kaliteli ve etkili hizmet üretebilmeleri amacıyla Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) tarafından hazırlanan ve uygulanan, Kamu Yönetimi Araştırma (KAYA) Projesi hayata geçirilmiştir (Özen ve diğerleri, 2023). En başta yoksulluğa ilişkin politikalar olmak üzere sosyal ve ekonomik politikalar, merkezi hükümetle birlikte yerel yönetimler tarafından da hayata geçirilmektedir. Sosyal devlet politikası, ülkelerin sahip olduğu özelliklere göre farklılıklar gösterebilmektedir. Türkiye’de sosyal politikaların yerel düzlemde belediyeler tarafından uygulanması sonucunda sosyal belediyeçilik ortaya çıkmış, belediyeler sosyal politikaların yereldeki uygulayıcısı konumuna gelmiştir (Berkün, 2017).

Türkiye’de sosyal belediyecilik anlayışı sosyal devlet teorisinden daha ziyade, kentlerde yaşayan yoksul vatandaşların sosyal güvenlik ve ekonomik ihtiyaçlarının yarattığı fiili durumdan ortaya çıkmıştır. Maddî durumu kötü vatandaşların ulaşabildikleri en yakın kamu kurumu niteliğindeki belediyeler, sosyal ve ekonomik politikalara ağırlık vererek bütün kurumlarla koordinasyonunu geliştirmiştir (Kesgin, 2012). Türkiye’de makinalı tarımında etkisiyle, Avrupa’dan çok uzun yıllar sonra kentlerde ortaya çıkan özellikle sosyal sorunlar, merkezi hükümetin ve yerel yönetimlerin rollerine ilişkin tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Özellikle büyükşehir belediyelerinin giderek daha da sosyal politikalar konularında aktif hale gelmesi, yerel yönetimlere ilişkin köklü düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmıştır (Şahinoğlu, 2017). Türkiye’de merkezi yönetimin yerel düzeydeki pek çok hizmet alanında faaliyet göstermesine rağmen, yerel yönetimlere yeterli düzeyde yetki ve kaynak verilmemiştir. Demokrasinin tam anlamıyla gerçekleşmesi ve uluslararası kanunlara uyum sağlanması açısından, subsidiarite ilkesine uyulması gerekmektedir (Demir ve Karakütük, 2003). Merkezi hükümete nazaran belediyeler yerel politikaların belirlenmesi ve hayata geçirilmesinde avantajlı durumdadırlar. Yerel vatandaşlarla istişare yaparak ve beklentiler doğrultusunda hizmet üreten belediyelerin sosyal, kültürel ve ekonomi alanlarında hizmet alanı, merkezi hükümete ek olarak daha da genişlemiştir (Örenç, 2015).

Literatür taraması sonuçlarına göre, büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere yerel yönetimlerin sosyal faaliyetleri ve üniversite öğrencilerine yönelik projelerine ilişkin olarak çalışma ve araştırmaların yapılmaya devam edildiği ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda belediyelerin üniversite öğrencilerine yönelik sosyal projelerinin değerlendirilmesi önem arz etmiştir. Çalışma, Çankırı Karatekin Üniversitesi öğrencileri ile belirlenmiş zaman aralığında yapılmıştır.

3. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, üniversite öğrencileriyle yapılacak anket sonuçlarına göre yerel yönetimlerin üniversite öğrencilerine yönelik yapmış oldukları sosyal projelerin etkilerini analiz ederek, yerel yönetimler ile üniversite öğrencileri arasındaki etkileşimi ve bunun kent hayatına yansımalarını irdeleyebilmektir. Ayrıca çalışmanın, sosyal belediyeciliğe ilişkin olarak literatüre katkı sunulabilmesi amaçlanmaktadır.

4. Araştırmanın Örnekleme

Çalışmanın örneklemini; Çankırı Belediyesi sorumluluk sahası içerisinde eğitimlerine devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çankırı Karatekin Üniversitesi, 2007 yılında eğitim ve öğretim hayatına başlamıştır. Genç üniversitenin öğrencilerinin kent sosyal, siyasal ve ekonomik hayata katkısı olmakla birlikte, öğrencilerin kentten ne bekledikleri de önem taşımaktadır. Özellikle de öğrencilere ulaşım, alt yapı ve sosyal imkanlar sunan kent belediyesinden beklentileri daha önemlidir. Bu nedenden dolayı, kent belediyesinin üniversite öğrencilerine yönelik yapmış olduğu faaliyetlerin yansımalarının öğrenilebilmesi gerekmektedir. Çalışma kapsamında, üniversite öğrencilerinin Çankırı Belediyesi’nin hizmetlerini değerlendirmelerinin söz konusu belediye tarafından ve diğer belediyelerin bu yönde yapacakları çalışmalar özelinde önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

5. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmaya başlamadan önce Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan (Karar No: 2024/103) izin alınmıştır.

Çalışmada, nitel ve nicel verilerin birlikte değerlendirildiği karma bir yöntem benimsenmiştir. Bu doğrultuda 5’li likert ölçeğinde hazırlanan anket formu, Çankırı Karatekin Üniversitesi öğrencileri arasından anket yapmayı kabul eden ve örneklem teşkil edecek sayıda öğrencilerle yüz yüze yapılmıştır. Anket sonuçları SPSS yöntemiyle analiz edilerek, elde edilen verilerin ışığında değerlendirme yapılmıştır.

6. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcıları; Çankırı Karatekin Üniversitesinde eğitim gören üniversite öğrencilerinden ankete katılmak isteyenlerle 01.06.2024 ve 30.06.2024 tarihleri arasında anket yapılmıştır. Katılımcıların belirlenmesi sürecinde, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminde (Malhotra, Aaker ve Zikmund, 1997) faydalanılmıştır. Örnekleme yöntemindeki kolaylık; Çankırı Karatekin Üniversitesi Öğretim Üyeleriyle araştırmacının daha önceden tanışıyor olmaları ve çalışmayla ilgili olarak bilgi alış verişi yapmalarından dolayıdır.

7. Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında ilk olarak; “Üniversite Öğrencilerinin Belediye Hizmetlerine Yönelik Değerlendirmeleri: Çankırı Örneği” makalesine uygun olarak “Sosyal Devlet ve Sosyal Belediyecilik” kavramları incelenmiş ikinci olarak; çalışma konusuna hakim olan profesör ve uzmanlarca değerlendirilmek üzere araştırmayla ilgili 30 soru hazırlanmıştır. Üçüncü olarak; sorular sekiz uzmanın değerlendirilmesine sunulmuştur. Dördüncü olarak; uzmanlardan alınan dönütlere göre anket soruları yeniden gözden geçirilerek, en son 18 olan soruların sayısı 10’a indirilerek daha kapsayıcı hale getirilmiştir. Bu yöntemle, çalışmayla ilgili verilerin toplanmasını sağlayacak sorular en son biçimine getirilmiştir. Anket sorularının olduğu formlar basılı hale getirilerek, değerlendirme yapmaları için öğrencilere elden verilmiştir. Anket formlarını dolduran öğrencilerden anket formları tek tek toplanmıştır.

8. Araştırmanın Verilerinin Toplanması Süreci

Araştırmacı; Karatekin üniversitesi öğrencileriyle okulun kantin ve yemekhanesinde 10’ar dakika yüz yüze görüşerek, anketi neden ve niçin yaptığını ilgili olarak kısa bir bilgilendirme yapmıştır. Katılımcılar olarak sözel olarak yapılan bilgilendirme sonrasında, anket formlarını doldurmak isteyen ve gönüllü olan öğrencilere anket formları verilmiştir. Ortalama olarak 10 dakika süre içerisinde öğrenciler tarafından doldurulan anket formları, araştırmacı tarafından öğrencilerden toplanmıştır. Çalışmaya ilişkin verilerin toplanması süreci başarılı olarak sonlandırılmıştır.

9. Bulgular ve Tartışma

9.1. Verilerin Analiz Yöntemi

Araştırma kapsamında yapılan anketlerden elde edilen veriler, IBM SPSS veri analiz paket programı kullanılarak anlamlı bilimsel çıktılar haline getirilmiştir. Anket Kapsamında, 155 katılımcıdan alınan veriler SPSS programına işlenerek normal dağılıma uygunluğunun tespiti Kolmogorov- Smirnov (Özdamar, 2003) testi ile yürütülmüştür. Bulgular, verilerin normal dağılmadığını göstermiştir ($D(155) = .000$; $p > .05$). Ayrıca yapılan tüm uygulamaların tutarlılık ve doğruluk açısından, Cronbach Alpha sayısı hesaplanarak değerlendirilmiş ve Tablo 1.’de gösterilmiştir.

Tablo 1: *Normallik Testi*

	Kolmogorov-Smirnov (Özdamar, 2003)		
	İstatik	N	Anlamlılık (p)
ANKT_ORTALAMA	,136	155	,000

9.2. Demografik Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan bireylerin, demografik özelliklerine ait verileri tespit etmek amacı ile tanımlayıcı istatistik analizi yapılmış, sonuçları Tablo 2.’de açıklanmıştır.

Tablo 2: Demografik Veriler

Değişken	Tür	F	Yüzde (%)
Cinsiyet	KADIN	38	24,5
	ERKEK	117	75,5
Yaş Durumu	20 YAŞ ALTI	40	25,8
	20-30	114	73,5
	30-40	1	,6
	40-50	0	0
	50-60	0	0
	60 ÜZERİ	0	0
Eğitim Durumu	İLKOKUL	0	0
	ORTAOKUL	0	0
	LİSE	5	3,2
	ÖN LİSANS	150	96,8
	LİSANS	0	0
	YÜKSEK LİSANS	0	0
	VE ÜZERİ	0	0
Meslek	Öğrenci	155	100

Tablo 2. incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerden %24,5'i kadın, %75,5'i erkek katılımcılardan oluştuğu, bu katılımcıların %25,8'inin 20 yaş altında olduğu, %73,5'inin 20-30 yaş aralığında olduğu, %6'sının 30-40 yaş arasında olduğu ve 40 yaş üstü katılımcıların olmadığı tespit edilmiştir.

Eğitim durumlarına bakıldığında ise %3,2 oranında lise, %96,8 oranında ön lisans mezunu olduğu; ilkokul, ortaokul, lisans, yüksek lisans ve üstü eğitim durumu katılımcıların olmadığını anlaşılmıştır. Yüz yüze yapılan ankete katılım sağlayan öğrencilerin çoğunluğunun meslek yüksekokulu öğrencileri olduğu, bazı öğrencilerinde ankette eğitim kısmına lise mezunu olarak işaretleme yaptığı görülmüştür. Son olarak katılımcıların tamamının öğrenci olduğu tespit edilmiştir.

9.3. Güvenirlilik Analizi

Araştırmada kullanılan anket sorularının iç tutarlılığını incelemek amacıyla Cronbach's Alfa test değerleri hesaplanarak, yürütülen analizin güvenilirliği incelenmiştir. Analiz sonucunda anket sorularının, Cronbach's Alfa değeri 0,954 olarak bulunmuştur.

Araştırmalarda kullanılan anketlerin, güvenilirlik olarak tespit edilebilmesi için Cronbach's Alfa değerinin 0,61 – 0,80 arasında, çok güvenilir olarak tespit edilebilmesi için 0,81-0,100 olması gerekmektedir (Özdamar, 2003). Bu araştırma sonucunun tanımlanmasına göre araştırmada kullanılan anket sonuçları güvenilir olarak tespit edilmiş ve Tablo 3.'te belirtilmiştir.

Tablo 3: Güvenilirlik İstatistiği

Güvenirlilik İstatistiği	
Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
,954	10

9.4. Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmada kullanılan anket sorularının tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir. Kullanılan ankette 5'li likert ölçeği kullanılarak yapılan ankette, bireylerin katılma derecelerine göre 1: Hiç katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde yanıtlamaları istenmektedir. Değerlendirme yapılırken, ortalama aralığı 1.00 – 1.79 arası çok düşük, 1.80-2,59 düşük, 2,60-3,39 orta, 3,40-4,19 yüksek ve 4,20-5,00 çok yüksek olarak kabul edilir aralıklar olarak belirlenmiştir (Özdamar, 2003, s. 32). Verilerin analizi sonucunda anket sorularının istatistiklerin sonuçları Tablo 4.'te belirtilmiştir.

Tablo 4: Tanımlayıcı İstatistikler

Tanımlayıcı İstatistikler			
Anket Sorusu	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
Soru 1. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerinin karşılaştığı barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcadığını düşünmekteyim.	154	2,3117	1,33588
Soru 2. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak ucuz ve rahat ulaşım hizmetleri sağlamaya yönelik faaliyetlerinin yeterli olduğu düşünmekteyim.	154	2,1623	1,34052
Soru 3. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencileri arasında maddi açıdan zor durumda bulunanları belirleyerek, yeterli miktarda maddi yardım yaptığını düşünmekteyim.	154	2,3896	1,38296
Soru 4. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak organize ettiği sosyal ve kültürel aktivitelerin yeterli olduğunu düşünmekteyim.	155	2,2129	1,35314
Soru 5. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak sportif faaliyetlerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla yeterli spor alanları yapıldığını düşünmekteyim.	154	2,4351	1,44587
Soru 6. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerinin taleplerini karşılaması noktasında daha duyarlı ve dikkatli biçimde hareket ettiğini düşünmekteyim.	153	2,2484	1,31430
Soru 7. Çankırı Belediyesinin hizmet sunumuna ilişkin eleştiri ve düşünceleri, üniversite öğrencileri tarafından yetkili belediye personeline rahatlıkla iletilebildiğini düşünmekteyim.	153	2,3268	1,40408
Soru 8. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencileriyle yerel halkın iletişim kurabilmesi amacıyla yeterli iletişim kanalları oluşturduğunu düşünmekteyim.	155	2,2839	1,37111
Soru 9. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik sosyal belediyecilik kapsamında hayata geçirdiği projelerin yeterli olduğunu düşünmekteyim.	154	2,3442	1,39738
Soru 10. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerini yerel halktan biri olarak görmesi ve bu doğrultuda hizmet sunumu gerçekleştirdiğini düşünmekteyim.	154	2,3117	1,43039

9.5. Cevapların Yüzdeler Olarak İncelenmesi

Katılımcıların, sorulara verdiği cevapları incelemek amacıyla yüzdeleri hesaplanmış olup Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: Ankete verilen cevapların yüzdeler dilimleri

Soru	Sıklık Sayısı	Yüzdeler	
Soru 1. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerinin karşılaştığı barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcadığını düşünmekteyim.	1,00	38,7	
	2,00	20,6	
	3,00	19,4	
	4,00	11,6	
	5,00	9,0	
	Toplam	154	99,4
	Kayıp veri	1	,6
Soru 2. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak ucuz ve rahat ulaşım hizmetleri sağlamaya yönelik faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünmekteyim.	1,00	47,1	
	2,00	16,1	
	3,00	16,8	
	4,00	11,6	
	5,00	7,7	
	Toplam	154	99,4
	Kayıp veri	1	,6
Soru 3. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencileri arasında maddi açıdan zor durumda bulunanları belirleyerek, yeterli	1,00	38,7	
	2,00	16,8	
	3,00	20,6	

Üniversite Öğrencilerinin Belediye Hizmetlerine Yönelik Değerlendirmeleri: Çankırı Örneği

miktarda maddi yardım yaptığını düşünmekteyim.		4,00	20	12,9
		5,00	16	10,3
	Toplam		154	99,4
Soru 4. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak organize ettiği sosyal ve kültürel aktivitelerin yeterli olduğunu düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	1	,6
		1,00	67	43,2
		2,00	33	21,3
	Veri	3,00	26	16,8
		4,00	13	8,4
		5,00	16	10,3
	Toplam		155	100,0
Soru 5. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik olarak sportif faaliyetlerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla yeterli spor alanları yapıldığını düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	7	3,5
		1,00	62	40,0
		2,00	22	14,2
	Veri	3,00	31	20,0
		4,00	19	12,3
		5,00	20	12,9
	Toplam		154	99,4
Soru 6. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerinin taleplerini karşılaması noktasında daha duyarlı ve dikkatli biçimde hareket ettiğini düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	1	,6
		1,00	63	40,6
		2,00	31	20,0
	Veri	3,00	29	18,7
		4,00	18	11,6
		5,00	12	7,7
	Toplam		153	98,7
Soru 7. Çankırı Belediyesinin hizmet sunumuna ilişkin eleştiri ve düşüncelerinin, üniversite öğrencileri tarafından yetkili belediye personeline rahatlıkla iletilebildiğini düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	2	1,3
		1,00	63	40,6
		2,00	28	18,1
	Veri	3,00	30	19,4
		4,00	13	8,4
		5,00	19	12,3
	Toplam		153	98,7
Soru 8. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencileriyle yerel halkın iletişim kurabilmesi amacıyla yeterli iletişim kanalları oluşturduğunu düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	2	1,3
		1,00	65	41,9
		2,00	30	19,4
	Veri	3,00	26	16,8
		4,00	19	12,3
		5,00	15	9,7
	Toplam		65	41,9
Soru 9. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik sosyal belediyeçilik kapsamında hayata geçirdiği projelerin yeterli olduğunu düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	1	,6
		1,00	68	43,9
		2,00	29	18,7
	Veri	3,00	29	18,7
		4,00	16	10,3
		5,00	18	11,6
	Toplam		154	99,4
Soru 10. Çankırı Belediyesinin, üniversite öğrencilerini yerel halktan biri olarak gördüğünü ve bu doğrultuda hizmet sunumu gerçekleştirdiğini düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	1	,6
		1,00	68	43,9
		2,00	26	16,8
	Veri	3,00	20	12,9
		4,00	24	15,5
		5,00	16	10,3
	Toplam		154	99,4

Tablo 5. incelendiğinde, katılımcıların %40'ı soru 1'e, %36,1'i Soru 2'ye, %43,8'i Soru 3'e, %35,3'i Soru 4'e, %45,2'si Soru 5'e, %38'i Soru 6'ya, %40,1'i Soru 7'ye, %38,8'i Soru 8'e, %40,6'sı Soru 9'a ve %38,7'si Soru 10'a 3 puan ve üstü şeklinde işaretleme yaptığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler sonucunda, %40'ı ile %40,6 arasındaki katılımcılar Çankırı belediyesinin, üniversite öğrencilerine yönelik barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcadığı, belediyenin sosyal belediyeçilik kapsamında hayata geçirdiği projelerin yeterli olduğunu, yetkili bir belediye personeline eleştiri ve düşüncelerini rahatlıkla iletilebildiklerini belirtmiştir. Bu orana bakıldığında, Çankırı belediyesinin üniversite öğrencilerine yönelik barınma ve beslenme problemleri ile sosyal belediyeçilik kapsamında hayata geçirdiği projeler, öğrencilerin belediye ile rahat iletişime geçme noktasında orta düzeyde yeterli bulunduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri ailelerinden ve memleketlerinden çok uzaklarda okumakta olan, özellikle de maddi durumu iyi olmayan öğrenciler açısından her türlü desteğe ihtiyacı olan bir kitleyi oluşturmaktadır. Büyükşehir, il ve ilçe belediyeleri kentlerine belirli süre için yerleşen, bu süre zarfında kentin bütün avantaj ve dezavantajlarını yaşayan üniversite öğrencilerine yönelik sosyal sorumluluk taşımaktadır. Kent halkına göre dezavantajlı konumda bulunan öğrencilere sosyal, ekonomik ve kültürel hizmetleri ulaştırma konusunda en yakın kamu kurumu, devlet kurumlarından sonra yerel yönetimlerdir. Kentte yaşayan öğrencilerin ihtiyaçlarının neler olduğunun belirlenmesi konusunda, belediyeler merkezi idareye göre avantajlı konumdadır. Bu doğrultuda belediyeler, öğrenciler açısından ihtiyaç duyulan hizmet alanını belirleyerek etkin ve verimli hizmet sunumu gerçekleştirebilmektedir. Belediyelerin öğrencilerle iletişim kanalları açık tutması, talep ve şikâyetlerini doğrudan değerlendirerek hızlı çözümler üretmesi, öğrencileri belediyelere daha da yaklaştıracak ve kente aitlik duygusunu geliştirecektir.

Yapılan çalışmada elde edilen sonuçlara göre Çankırı Belediyesinin sosyal belediyeçilik hizmetlerinin memnuniyetle karşılandığı ve olumlu sonuçlar alındığı görülmektedir. Ancak sosyal belediyeçilik hizmetlerini adil, şeffaf ve tüm toplumu kapayacak şekilde sunamayan belediyelerin olduğu yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır. Siyasi kuruluşlar Bir sonraki seçimlerde daha fazla oy almak için sosyal yardımları ve faaliyetleri araç olarak kullanan belediye yönetimleri kontrolsüz, hesap verebilirlikten uzak, günü kurtarmaya yönelik siyasi hamleler ve siyasi körlük içerisinde hareket etmektedirler. Merkezi yönetim tarafından sosyal faaliyetlerde kullanılması için aktarılan kaynaklar, etkinlikten uzak, verimsiz ve gerçekten ihtiyaç sahibi olanlara ulaştırılmaktan uzakta gelişigüzel harcanmaktadır. Oluşan bu düzensizliğin ve kamu kaynaklarının israf edilmesinin önlenmesi amacıyla, hangi sosyal faaliyetlerin yapılmasının belirlenmesi ve ihtiyaç sahibi kişilerin tespitinin tek bir merkezi kurum tarafından yapılması gerekmektedir. Belediyelerin sosyal hizmetlere ilişkin bütün görev ve yetkileri sonlandırılmalıdır (Gitmez, 2021)

Ankette %43,8 - %45,2 arasında katılımcı, Çankırı belediyesinin üniversite öğrencilerine maddi açıdan zor durumda bulunanları belirleyerek, yeterli miktarda maddi yardım yaptığını ve yeterli spor alanları yapıldığını belirtmiştir. Diğer maddelere verilen cevaplar ile kıyasla bu olanakların daha yeterli olduğu, katılımcılar tarafından gözlemlendiği tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri açısından en büyük sorun ekonomi kaynaklıdır. Özellikle de yurtlarda kalamayan ve evde yaşamak zorunda kalan öğrenciler, maddi olarak ciddi zorluklar yaşamaktadır. Buna ilaveten yol ve yemek ücretleri de öğrencileri ekonomik olarak zorlamaktadır. Belediyelerin kız veya erkek öğrenciler arasından maddi durumu zayıf olanları belirleyerek, öğrencilerin kalabileceği yurtlar inşa etmesi, bu yurtlarda üç öğün bedava yemek vermesi, üniversiteye ve memleketlerine gidiş geliş ücretlerini karşılaması, dezavantajlı konumda ki öğrencilere yönelik yapılabilecek birkaç sosyal faaliyet örneğidir. Ayrıca belediyelerin üniversitelere belirli saatlerde ücretsiz otobüs hizmeti vermesi de, öğrenciler açısından maddi rahatlama sağlayacaktır. Belediyelerin gençlerin ve üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirebileceği sosyalleşebileceği ve enerjilerini atabileceği donanımlı spor kompleksleri yapması, kent hayatının öğrenciler açısından daha cazip hale gelmesini sağlayacaktır. Öğrencilerin spora yönlendirilmesi, gençlerin kötü alışkanlıklardan ve gereksiz uğraşlardan korunmasını da sağlayacaktır.

Yerel yönetimlerin, maddi olarak dezavantajlı konumda bulunanlara yönelik yapmış olduğu yardımlar göz önünde bulunsa da, yeterli oranda yardımı yapmayan belediyelerin olduğu da aşıkardır. Bu duruma birçok sebep gösterilebilir. En önemli sebeplerden bir tanesi, sosyal hizmet harcamalarında kullanılmak üzere, merkezi yönetim tarafından yerel yönetimlere nesnel olarak kaynak aktarımların, merkezi yönetim ve yerel yönetimler tarafından koordineli biçimde yürütülmemesidir. Bunun önüne geçmek için yerel yönetimlerin sosyal faaliyetlerine ve yardımlarına yönelik kanuni düzenlemelerin yeniden gözden geçirilerek şeffaf, hesap verebilir ve verimli hizmetlerin yapılması sağlanmalıdır (Türkmen ve Kalağan, 2023)

Anket verilerine göre %38- %38,8 arasındaki katılımcı, Çankırı belediyesinin üniversite öğrencilerinin taleplerine duyarlı ve dikkatli biçimde hareket ettiğini, yerel halk ile iletişimlerini için yeterli iletişim kanallarının oluşturduğunu ve yerel halktan biri olarak görerek bu doğrultuda hizmet sunduğunu belirtmiştir. Katılımcı oranına bakıldığında, Çankırı belediyesinin bu hususlarda yeterli hizmet sağlayamadığı tespit edilmiştir. Belediyeler kent halkı ve üniversite öğrencileri açısından, en yakında bulunan ve kolay ulaşılabilen kamu kurumlarıdır. Bu konumundan dolayı kent belediyelerinin, dijital ve fiziki olarak kolay ulaşılabilir olması gerekmektedir. Günümüzde belediyeler eğitim, sağlık, sosyal desteklemeler, kültürel aktiviteler gibi merkezi hükümetin gerçekleştirdiği pek çok faaliyeti yapmaktadır. Belediyelerin yerelde bütün bu alanlarda bütçesi doğrultusunda gerçekleştirdiği faaliyetler, kente aitlik duygusu geliştirmekte ve kent halkının belediyelerden memnuniyetlik seviyesini yükseltmekte, bütün bu olumlu faaliyetler seçimlerde oy olarak belediye yöneticilerine geri dönmektedir.

Sosyal belediyecilik anlayışını sistematik ve koordineli hayata geçiren belediyeler görüldüğü üzere olumlu dönüşler almaktadır. Buna paralel olarak Belediyeler, sosyal belediyecilik kapsamında projelere üretirken, vatandaşlarla da iletişim kurmayı ihmal etmemelidir. Vatandaşların desteğini alabilecek ve ilgisini çekebilecek projeler hayata geçirilmelidir. Yapılacak bütün iş ve işlemlerle vatandaşın onayının bulunması gerçekten çok önemlidir. Belediyelerin kendi reklamlarını yapabilmek amacıyla öğrencilere yönelik sosyal yardımları ve faaliyetleri kullanması, daha fazla öğrenciye yapılabilecek maddi imkanların boşa harcanmasına neden olabilecektir (Bilaloğlu, 2019).

Belediyeler tarafından gerçekleştirilen sosyal yardımların hakkaniyetli, eşit ve gerçekten ihtiyaç sahiplerine yapılması gerekmektedir. Bu şekilde yapılacak olan sosyal yardım faaliyetleri, vatandaşların belediyelere olan güvenini artıracaktır. Sosyal yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması, bu kişilerin merkezi yönetimi ve yerel yönetimleri daha fazla benimsemesini, sahiplenmesini sağlayacaktır (Şal ve Kaya, 2024)

Son olarak %35,3 - %36,1 arasındaki katılımcının, Çankırı belediyesinin üniversite öğrencilerine yönelik ucuz ve rahat ulaşım hizmetleri sağlamasını ve organize edilen sosyal, kültürel aktiviteleri yeterli bulduğu tespit edilmiştir.

Ülkemizde belediyelerin sosyal hizmetler alanında varlığı her geçen gün artmakta ve hissedilmektedir. Çeşitli kanun ve reformlarla belediyelerin, sosyal alanda yapılacak hizmetlere ilişkin yetki ve görevleri artırılmıştır. Görev ve yetkilerin artırılmasının yanında belediye yöneticilerinin sosyal hizmetlere bakış açılarının olumlu yönde değiştirilmesi, belediyelerin mali sorunlarının çözüme ulaştırılması ve vatandaşların sosyal faaliyetleri benimsemesine yönelik adımlarında atılması gerekmektedir (Toprak ve Şataf, 2009).

10. Sonuç

Mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmakla görevli ve yetkili olan belediyelerin söz konusu hizmetleri ihtiyaç sahiplerine ulaştırma noktasında zamana ve mekana yaygın vaziyette farklı yöntemler kullandıkları görülmektedir. Söz konusu hizmet sunum yöntemleri ve sonuçlarının irdelenmesi ile ilgili olarak çok sayıda çalışma yapılmış olsa da Çankırı özelinde Üniversite

öğrencileri ve belediye hizmetleri ilişkisi özelinde bir araştırmaya rastlanmamıştır. Yürütülen mezkur araştırma kapsamında da belediyelerin, üniversite öğrencilerine yönelik yapmış olduğu sosyal ve kültürel faaliyetlerin etkisi Çankırı ili özelinde incelenmiştir. Araştırma kapsamında, ilk olarak literatür taraması ile alan yazını incelenmiş ve anket formu için ön veri toplanmıştır. Alan yazıları temel alınarak, araştırma anketi oluşturulmuş ve elde edilen veriler SPSS çıktıları yorumlanarak araştırmanın temelini oluşturan belediyelerin üniversite öğrencilerine yönelik faaliyetlerinin, üniversite öğrencileri üzerinde etkisinin olup olmadığı irdelenerek, faaliyetlerin etki yönü belirlenerek araştırma çalışması bitirilmiştir.

Özetle, üniversite öğrencileri arasında yapılan araştırmaya göre Çankırı Belediyesi'nin, ucuz ve rahat ulaşım hizmetlerinin ve sosyal, kültürel aktivitelerinin yeterli olmadığı; belediyenin üniversite öğrencilerinin taleplerine istenilen düzeyde duyarlı ve dikkatli biçimde hareket etmediği; yerel halk ile iletişim kanallarının oluşmadığı ve öğrencilerin yerel halktan biri gibi görülmediği, bu bakış açısıyla hizmet sunulmadığı tespit edilmiştir. Diğer maddelere verilen cevaplar ile kıyasla, Çankırı belediyesinin üniversite öğrencilerine maddi açıdan zor durumda bulunanları belirleyerek, yeterli miktarda maddi yardım yaptığını, gençlere yönelik olarak yeterli spor alanları yapıldığının katılımcılar tarafından gözlemlendiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında en yüksek oranda puanlanan, barınma ve beslenme problemlerinin çözülebilmesi noktasında yeterli düzeyde çaba harcadığı, belediyenin sosyal belediyeçilik kapsamında hayata geçirdiği projelerin yeterli olduğu, öğrencilerin yetkili bir belediye personeline eleştiri ve düşüncelerini rahatlıkla iletilebildiği gibi çeşitli sorulara yer verilmiştir. Bu kapsamda Çankırı Belediyesi'nin yaptığı çalışmalar ve uygulamalar, öğrenciler tarafından en olumlu olarak gözlemlenen noktanın barınma ve beslenme problemlerinin çözülmesi, Belediyenin yürüttüğü projeler ve Belediye ile iletişime rahat geçilmesi olduğu söylenebilmektedir.

Kentlerde; eğitim ve sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamama, yoksulluk, gelir seviyesindeki eşitsizlikler, adaletsiz uygulamalar, işsizlik ve barınma gibi problemlerle vatandaşlar daha fazla karşılaşmaktadır. Belediyeler ortaya çıkan bu olumsuzlukları azaltmak veya ortadan kaldırmak amacıyla, sosyal belediyeçilik anlayışı çerçevesinde faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Belediyeler bu tür faaliyetlerle, kentlerinde yaşayan vatandaşların daha mutlu ve huzurlu bir hayat sürmelerini amaçlamaktadırlar. Belediyeler tarafından sosyal ve ekonomik faaliyetlerin hayata geçirilmesi süreci, hiç kolay olmamaktadır. Belediyelerin yetersiz bütçeleri, kanuni yetki ve görevlerinin net olarak belirlenmemesi, sosyal belediyeçiliğe yönelik yöneticilerin kişisel bakış açıları, hizmetlerin yerine getirilmesi sürecinde yaşanan koordinasyonsuzluk, yetersiz denetimler, bürokraside yaşanan hantallık, vatandaşların sosyal faaliyetlere yeterince ilgi göstermemesi, çeşitli yolsuzluklar sosyal belediyeçilik faaliyetlerini zora sokan çeşitli etkenler olduğu değerlendirilmektedir.

Bütün bu etkenlerin çözüme ulaştırılabilmesi noktasında;

Kentte yaşananların sosyal faaliyetlerin her aşamasına katılmasının sağlanması,
Belediye yöneticilerinin çeşitli zaman dilimlerine göre planladığı sosyal faaliyetlerin kentin sosyal, ekonomik ve toplumsal olarak kalkınmasına katkısının olacağı farkında varmalarının sağlanması,

Kentin sosyal yapısı araştırılarak, belediyenin yapacağı sosyal faaliyetlere ihtiyacı olan dezavantajlı vatandaşların, sayısal olarak belirlemesinin sağlanması,

Merkezi hükümet ve yerel yönetimlerin, görev ve yetkilerinin kurumlararası uyumu tesis edebilecek, yolsuzluğa meydan vermeyecek ve işbirliğini sağlayacak biçimde düzenlenmesi

Yerel yönetimlerin mali bağımsızlığı sağlanarak, merkezi yönetime daha az bağımlı olmalarının tesis edilmesi,

Yerel yönetimlerin sosyal hizmet birimlerine vatandaşların kolay biçimde ulaşabilmelerinin sağlanması gerekmektedir (Pektaş, 2010).

Belediyelerin üniversite öğrencilerine yönelik faaliyetlerinin etkilerinin irdelenmesi neticesinde; kent belediyelerinin sosyal, ekonomik ve kültürel faaliyetlerinin belediyelerin bütçesine göre gerçekleştirildiği görülmüştür. Sonuç olarak belediye yöneticilerinin öğrencilere yönelik bakış açısı, hizmetlerin gerçekleştirilmesi konusunda önemli bir belirleyicidir. Kentlerin yerel yöneticilerinin, üniversite öğrencilerini kentin misafiri olarak görmesi ve sosyal açıdan desteklenmesi gerektiği bilincinde olması, ailelerinden uzakta eğitimini tamamlamaya çalışan bu kitlenin her bakımdan kollanıp korunması gerektiğini, ihtiyaçlarının iyi analiz edilerek etkin ve verimli biçimde yerine getirilmesinin öğrenciler açısından büyük önem taşıdığını bilmesi gerekmektedir. Yerel seçimlerde pek çok öğrenci, ekonomik imkânsızlıklar başta olmak üzere memleketlerine gitmemekte veya gidememektedir. Yerel yöneticilerin, öğrencilerin oylarını alabilmek amacıyla sosyal, ekonomik ve kültürel bütün desteklemeleri hayata geçirmenin, kendilerine yerel seçimlerde olumlu bir geri dönüşü de sağlayacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Aynı zamanda toplumsal olarak da güçsüzlerin korunması, kamu idarelerinin sosyal adaleti tesis edebilmek adına yapması gereken bir görevdir. Ayrıca belediyelerin; sosyal hizmetleri ve faaliyetleri hayata geçirebilmesi amacıyla mali özerkliklerinin artırılması, kanuni yetkilerinin sosyal belediyeciliği tesis edecek şekilde belirli hale getirilmesi, her türden usulsüzlüğe meydan verebilecek etkenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu yöndeki düzenleme ve çalışmaların sadece öğrenciler nezdinde değil bütün vatandaşlar özelinde değerli sonuçlar yaratacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- 26261 Sayılı Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=10589&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 08.06.2024.
- 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>, Erişim Tarihi: 11.08.2024.
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat>, Erişim Tarihi: 23.07.2024.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu, Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat>, Erişim Tarihi: 14.06.2024.
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G.S. (2007). Marketing research, 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers.
- Arslan, Y. (2013). *Yerel yönetimler ve eğitim hizmetleri ilişkisi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı.
- Atalı, L. ve Uzuner, E. (2019). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin büyükşehir belediyesi hizmetlerine ilişkin algıları ve beklentileri*. 17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, Kongre Bildirisi Sunum Metni, 1190. <https://sporbilimleri.org.tr/wp-content/uploads/2022/05/2019-17.-SBK-Antalya.pdf>, Erişim Tarihi: 22.12.2024.
- Aygen, M. (2014). Sosyal belediyecilik üzerine bir inceleme: Elazığ Belediyesi örneği. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 173-192.
- Batal, S., ve Koç, B. (2022). Pandemi sürecinde dezavantajlı gruplar için geliştirilen sosyal politikalar: Üsküdar Belediyesi Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(3), 1398-1411. doi: 10.33437/ksusbd.1060691
- Berkün, (2017). Türkiye’de sosyal belediyecilik anlayışı. *E-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*, Kasım-2017 9 :2 (18), 582-598.

- Berkün, (2017). Türkiye’de sosyal belediyeçilik anlayışı. *E-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 582-598. doi: 10.26791/sarkiat.331199
- Bilaloğlu, Ü. (2019). Belediyelerin eğitim harcamaları (Denizli - Merkezefendi Belediyesi), [Tezsiz yüksek lisans projesi] Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Çelik, A. (2014). Sosyal belediyeçilik anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi örneği. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1-20.
- Demir, H., ve Karakütük, M. (2003). Yerel yönetimler ve hizmette yerellik: Subsidiarite ilkesi. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 65-77.
- DPT. (2004). *Gelir dağılımı ve yoksullukla mücadele*. 2004 Türkiye İktisat Kongresi Çalışma Grubu Raporları IV. DPT, 3. <https://kutuphane.tarimorman.gov.tr/vufind/Record/1198460>, Erişim Tarihi: 22.12.2024.
- Ersöz, H. (2010). 5272 sayılı yasa öncesinde Türkiye’de belediyelerin sosyal politika alanındaki deneyimleri. *Journal Of Social Policy Conferences*, 50, 133-151.
- Fidan, A. (2006). *Sosyal politikaya katkısı açısından 5393 Sayılı Belediye Kanunu*. [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı.
- Gitmez, E. (2021). Yoksullukla mücadelede Türkiye'deki Belediyelerin sosyal yardım faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 12-26.
- İSMEK, (2007). *İSMEK Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitim Sempozyumu Bildirileri*, Erişim Adresi: <http://ismek.ist/files/ismekOrg/File/ekitap/yetiskinegitimi/sempozyum.pdf>, 212-215, Erişim Tarihi: 08.06.2024.
- Karaca, C., Çam, Y. (2019), Türkiye’de sosyal devlet anlayışının değerlendirilmesi. *Maliye Dergisi*, Ocak-Haziran 2019, 176, 72-97
- Kesgin, B. (2012). Kentsel yoksulluğa yönelik yerinden ve yerel müdahale: Sosyal belediyeçilik. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 169-180.
- Koçak, O., Arslan, H., ve Eti, (2017). Belediyelerde sosyal politika uygulamaları ve Pendik Belediyesi örneği. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 119-144.
- Kurt, T. (2006). Eğitim yönetiminde yerelleşme eğilimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 61-72.
- Küçükler, M. N. (2022), *Bir sosyal belediyeçilik uygulaması olarak Komek: Kursiyerlerin algılarına yönelik bir değerlendirme*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Malhotra, N. K. (2004). *Marketing research an applied orientation*. 4. Edition, Pearson Prentice Hall, New Jersey.
- Örenç, A. (2015). Belediyelerde eğitim hizmetleri (Şişli Belediyesi örneği). *ABMYO Dergisi*, 37(2015), 15-32.
- Özdamar, K. (2003). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. Kaan Kitapevi.
- Özen, G., Özen, N. Ç., Kesik, A., Bozkurt, R., Elçi, R., ve Elçi, M. (2023). Belediyelerin eğitim-öğretim hizmetleri ile ilişkisi. *Socrates Journal Of Interdisciplinary Social Studies*, 9(26), 65-76. doi: 10.51293/socrates26-219
- Pektaş, E. K. (2010), Türkiye’de sosyal belediyeçilik uygulamaları ve temel sorunlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 5(1), 5-10.

- Şahinoğlu, İ. (2017). Yerel sosyal politika uygulamalarında türkiye deneyimi: Sosyal belediyeçilik anlayışı. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11, 37-67.
- Şal, H., Kaya, D. G. (2024), Yerel yönetimlerde sosyal yardımlar ve yoksullukla mücadele: İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyeleri örnekleri. *Uluslararası Akademik Birikim Dergisi*, 7(3), 200-213.
- Taşçı, F. (2007). *1980 Sonrası Türkiye’de sosyal yardımların analizi*. [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı.
- Toprak, D. ve Şataf, C. (2009), Türkiye’de yerel yönetimler reformu çerçevesinde sosyal belediyeçilik yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(1), 3.
- Turan, E. (2003). Sosyal güvenlik hakkı. *Kamu-İş*, 7(3), 1-20.
- Türkmen, S., ve Kalağan, G. (2023). Türkiye’de yoksullukla mücadelede yerel yönetimlerin rolü: Antalya Kepez belediyesi örneği. *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 125-142.
- Ünal, F., ve Caner, C. (2014). Yerel yönetimler ve sosyal politika(lar): Sosyal belediyeçilik. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 49(2), 31-49.
- Ünlü, U. (2016), Sosyal belediyeçilik anlayışının e-belediyeçilik uygulamalarına entegre edilmesi. *Sayıştay Dergisi*, 102, Temmuz - Eylül 2016, 9.
- Yay, (2014), Tarihsel Süreçte Türkiye’de sosyal devlet, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 3(9), 8-14.
- Yönten, A. ve Şimşek, Ç. (2016), Türkiye’de sosyal belediyeçilik olgusunu anlamak: Samsun üzerine bir inceleme. *Strategic Public Management Journal (Spmj)*, 3(April 2016), 76-89.
- Zikmund, W. G. (1997). *Business research methods*. 5. Edition, The Dryden Press, Orlando.